

Lovforslag nr. L 161. Betænkning afgivet af uddannelsesudvalget den 17. maj 1979

Betænkning

over

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Om børnehaveklasser, skolepasningsordninger m. v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Skriftlige og/eller mundtlige henvendelser er modtaget fra

Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd,

Børneforsorgs/omsorgspædagogstuderendes Landsorganisation,

Danske Husmandsforeninger, husholdningsudvalget,

DUF, Dansk Ungdoms Fællesråd,

Fola, Landsforeningen af forældre til børn i daginstitutionerne,

Forældreforeningen, Sammenslutningen af forældre i Herlev kommune,

Kommunernes Landsforening,

Landsforeningen Ungdomsringen,

Ledere og personale ved Gentofte kommunes legestuer,

Skole og Samfund

og

Storehede skole, Roskilde.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, centrum-demokraternes, socialistisk folkepartis og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af udvalget stillede og af ministeren tiltrådte ændringsforslag.

Et *mindretal inden for flertallet* (centrumdemokraternes medlem af udvalget) er principielt tilhænger af, at den undervisningspligtige alder nedsættes med et år i lighed med,

hvad der er gældende i andre europæiske lande. Mindretallet har derfor heller ikke noget imod, at tilbud om børnehaveklasser udvides. Dette bør også ske af hensyn til en større ensartethed i samfundets undervisningstilbud til forældrene, uanset hvor i landet, de bor.

Det er dog væsentligt for mindretallet, at man betragter børnehaveklasserne som et undervisningstilbud i højere grad end en socialpædagogisk foranstaltning.

Mindretallet erkender, at der opstår visse pasningsproblemer i kraft af de meget få timer, der tilbydes disse elever. Udvalget har imidlertid ikke endnu kunnet enes om indholdet af skolepasningsordningerne, og mindretallet håber derfor, at kommunerne selv vil søge at afhjælpe dette indtil videre.

Et *andet mindretal inden for flertallet* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) havde hellere set, at man nu havde anlagt et helhedssyn på den samfundsmæssige situation, børn befinder sig i.

Opsplitningen af børnenes tilværelse mellem institutioner i social regie og institutioner i uddannelsesmæssig regie giver mange problemer for børnene og deres hjem og har en historisk forklaring, der stammer fra en tid med lav kvindelig erhvervsfrekvens. De største problemer opstår dog på grund af den ringe dækning af daginstitutionspladser i mange af landets kommuner. Mindretallet havde gerne set en lige så klar forpligtelse for kommunerne til at oprette daginstitutioner, som forslaget indeholder vedrørende

børnehaveklasser, men mindretallet erkender, at dette problem ikke kan løses via folkeskoleloven på grund af den kunstige opsplitning.

Børnehaveklasserne giver nok et pædagogisk tilbud til en bestemt gruppe børn, men stiller samtidig mange familier over for store problemer, fordi dagen i børnehaveklassen er alt for kort til at imødekomme det behov, børn af udearbejdende forældre har for et positivt indhold i deres hverdag. Mindretallet mener, at fuld dækning af børnehaver i virkeligheden ville være en bedre imødekomme af børnenes og familiernes behov. Imidlertid ligger en sådan løsning så langt ude i fremtiden, at mindretallet vil tilslutte sig det foreliggende forslag for dog at sikre, at alle børn får et pædagogisk tilbud inden undervisningspligtens indtræden.

Et tredje mindretal inden for flertallet (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) ønsker at udtrykke tilfredshed med, at der nu gives alle børn under den undervisningspligtige alder mulighed for at blive tilmeldt en børnehaveklasse.

Den nuværende forskelsbehandling tilgodeser ikke retsforbundets krav om, at alle – uanset økonomiske forhold og geografisk beliggenhed – skal have de samme uddannelsesmuligheder.

Men mindretallet lægger vægt på, at børnehaveklasser er et tilbud til børnene og deres forældre og ikke en pligt.

Mindretallet erkender behovet for en skolepasningsordning, men må stille visse minimumskrav til den standard, som en sådan ordning bør indeholde. Derfor opfordrer mindretallet regeringen til i næste folketings-samling at indlede seriøse forhandlinger med andre partier om en skolepasningsordning. Retsforbundet er villig til at deltage i sådanne forhandlinger.

Et mindretal (fremskridtspartiets, det konservative folkepartis og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) ønsker at udtrykke tilfredshed med de ændringsforslag, som medfører, at bestemmelserne om skolepasningsordninger udgår af lovforslaget. Med hensyn til den del af lovforslaget, der vedrører kommunernes pligt til at oprette børnehaveklasser, fastholder mindretallet det principielle standpunkt, at dette strider mod den kommunale selvbestemmelsesret. Mindretal-

let mener, at afgørelsen om oprettelse af børnehaveklasser bør tages på lokalt plan.

Mindretallet indstiller derfor lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et andet mindretal (venstresocialisternes medlem af udvalget) mener, at børnehaveklasser kan være en god måde at løse nogle indskolingsproblemer på. Men i den forbindelse må en række betingelser være opfyldt: Der skal ikke foregå egentlig undervisning i børnehaveklasserne, og klasserne skal ledes af (småbørns-)pædagoger, ikke lærere. Børnene skal gå i børnehaveklasse på den skole, hvor de senere skal gå i 1. klasse. Og endelig skal der være forsvarlige pasningsmuligheder – med standard som på fritidshjem – for den del af dagen, der ligger i forældrenes arbejdstid ud over de normalt 3 timer, som børnehaveklassen varer. Da specielt de 2 sidstnævnte betingelser overhovedet ikke bliver opfyldt med det foreliggende lovforslag, vil mindretallet – trods principiel velvilje – ikke støtte lovforslaget, men undlade at stemme ved lovforslagets 3. behandling.

Ændringsforslag

Af udvalget, tiltrådt af undervisningsministeren:

Til titlen

1) Undertitlen affattes således: »(Om børnehaveklasser m. v.)«.

Til § 1

2) Nr. 1 udgår.

3) Nr. 4 udgår.

4) Nr. 5 udgår.

5) Nr. 9 udgår.

Til § 2

6) Stk. 1. affattes således:

»Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 1980, § 1, nr. 3 og 6 dog den 1. august 1979.«

Bemærkninger

Udvalget har stillet disse ændringsforslag, som medfører, at bestemmelserne om skolepasningsordninger udgår, idet der ikke har

kunnet skabes den ønskede brede politiske tilslutning til gennemførelsen af sådanne ordninger i den foreliggende form.

Helle Degn (S) Mette Groes (S) J. K. Hansen (S) fmd. Ritt Bjerregaard (S)

Lissa Mathiasen (S) Jimmy Stahr (S) Nørgaard Sørensen (S) Bertel Haarder (V)

Brøndlund Nielsen (V) Lawaetz (FP) Halvgaard (FP) Alfred Hansen (DR)

Gerda Møller (KF) Mimi Jakobsen (CD) Chr. Christensen (KrF) nfm.

Ebba Strange (SF) Steen Folke (VS)

Partierne DKP, RV og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.